Dosarul nr. 21r-1879/24 Judecătoria Hîncești sediul Central
1-23149846-02-21r-26112024 Judecător: Berbec Natalia

D E C I Z I E

20 februarie 2025 mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată Silvia Cecan
Judecători Roman Pascari și Constantin Roșca

judecând în ședința de judecată fără participarea părților, *recursul directorului Penitenciarului nr. 7 Rusca, *****,* declarat împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești sediul Central din 08 noiembrie 2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatei ***** împotriva administrației instituției penitenciare, referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului,

Procedura de înștiințare a fost legal executată.
Asupra recursului declarat, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

A C O N S T A T A T :

1. La 20 octombrie 2023, condamnata *****, a înaintat instanței de judecată plângere împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, solicitând constatarea detenției sale în condiții inumane și degradante în ***** Bălți, potrivit art. 385 alin. (5) CPP.

2. Prin încheierea Judecătoriei Hîncești sediul Central din 08 noiembrie 2024, a fost admisă plângerea condamnatei ***** Andrei împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului și s-a constatat faptul, că condamnata ***** Andrei, începând cu data de 07.08.2023 inclusiv și până la data de 04.12.2023, a fost deținută în cadrul Penitenciarului nr. 11 Bălți, în total 119 zile detenție în condiții inumane.

În conformitate cu prevederile art. 385 alin. (5) Cod procedură penală, pentru 119 zile de detenție în condiții inumane lui ***** Andrei, i s-a redus pedeapsa cu 22 (douăzeci și două) zile, calculându-se 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție, în conformitate cu prevederile art. 473^4 alin. (4) Cod procedură penală, și s-a constatat reducerea totală a pedepsei condamnatei ***** Andrei, cu 22 (douăzeci și două) zile.

În ordinea art. 473^4 alin. (3) Cod procedură penală, a fost obligată administrația Penitenciarul nr. 11 Bălți, să înlăture condiţiile precare de detenţie, stabilindu-i-se un termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară va informa instanța de judecată despre executarea încheierii.

3. *Împotriva încheierii instanței de fond, la data de 19 noiembrie 2024, în termen legal, a declarat recurs directorul Penitenciarului nr. 7 Rusca, *****,* prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care plângerea condamnatei ***** împotriva administraţiei instituției penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, să fie respinsă.

În motivarea cererii de recurs a invocat că prin Legea nr.245 din data de 22.08.2023 care a fost publicată la 22.08.2023 în Monitorul Oficial Nr. 325-327 art. 579 au avut loc mai multe amendamente la Cod Contravențional, CPP. Prin urmare art. 385 CPP a suportat unele modificări și anume la aliniate (5) unde se menționează în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se calculează în felul următor: de la una la două zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condilii precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

În context precizează faptul că, plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit în conformitate cu prevederile art. 473^2 din Codul de procedură penală.

Făcând cunoștință cu motivarea încheierii judecătorului Judecătoriei Hâncești sediul Central din 08.11.2024, consideră încheierea în cauză ilegală și pasibilă casării din motiv că, încheierea respectivă a fost emisă cu încălcări de

procedură, instanța nu a examinat obiectiv și nu s-a expus pe toate aspectele și probele prezentate în cadrul ședinței or în cadrul examinării plângerilor a evitat să se expună asupra pertinenței raportului care a fost prezentat de Penitenciar, apreciindu-1 doar ca fiind declarativ, evitând să dea o apreciere clară în acest sens, sau să enumere care anumite cerințe au contravenit Raporturilor Consiliului pentru Prevenirea Torturii la care face referire instanța.

Totodată, atrage atenția asupra faptului că la examinarea plângerii adresate de ***** privind condițiile precare de detenție din instituția Penitenciară nr. 11 Bălți în care a fost deținută, a fost una nefondată, nu au fost luate în considerare particularitățile individuale pentru fiecare caz în parte, însă cauza a fost examinată prin prisma condițiilor generale din instituțiile penitenciare conform datelor din Raportul anual pentru anul 2017-2018 al Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane.

În pofida faptului că în motivarea încheierii, judecătorul constată că *,,administrația Penitenciarului a dat răspuns la majoritatea pretențiilor invocate de condamnata ***** în plângere, în raportul întocmit conform art. 473³ alin. (3) CPP",* totuși instanța ajunge la concluzia că condamnata ***** a fost deținută în condiții contrare art. 3 CEDO în instituția indicată de către acesta în plângere. În Raportul de evaluare a condițiilor de detenție, prezentat în cadrul ședinței de judecată, au fost prezentate probele, care cu certitudine dovedesc, că pretențiile invocate în plângerea referitor la condițiile de detenție din Penitenciar, nu corespund realității, și anume:

- Celulele în care s-a deținut condamnata sunt amenajate cu mobilă necesară: paturi, noptieră, masă, cuier pentru haine. Reclamanta dispunea de locul de somn personal, cu saltea, plapumă, pernă și lenjerie de pat.

- ***** a fost asigurat cu obiectele de prima necesitate în strictă conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr.609 din 29.05.2006.

- Condamnatei i-a fost asigurată asistența medicală în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistența medicală. Asistența medicală în penitenciar se acordă 24/7 de asistent medical. în caz de urgență este solicitată ambulanța. Pentru acordarea tratamentului în staționar condamnați! sunt transferați în Penitenciarul nr.16 - Pruncul.

Reieșind din cele expuse, consideră că instanța de fond a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt și de drept, în lipsa unei analizei complete, în ansamblu și sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, în lipsa unor dovezi din partea deținutei, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție bazată exclusiv pe alegațiile condamnatului și concluziile formulate în Raportul CPT pentru anul 2017-2018, potrivit căruia se prezintă concluzii pripire la condițiile de detenție într-un mod general.

La fel, menționează că la examinarea plângerilor depuse de condamnată, nu

au fost prezentate careva probe conform prevederilor art. 473[2] alin.(4) din care să rezulte că aceasta în perioada aflării în Penitenciarul nr. 11 Bălți a adresat instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere, careva plângeri pe condițiile inumane inclusiv și răspunsurile recepționate sau alte probe relevante fiind evident că instanța a examinat superficial plângerile formulate de condamnată, făcând referire doar la Raporturile Consiliului pentru Prevenirea Torturii din anii 2017-2018, fără a fi luate în ansamblu cumulul de probe cercetate în ședința de judecată, lipsind careva cerințe reținute la art.473[2] alin.(4) CPP.

Mai atrage atenția că dispoziția art. 473[4] alin.(4) CPP prevede că în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

De aici rezultă că instanța eronat a făcut calculul deținerii acesteia în calitate condamnat, calculându-se 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție, or aceasta nu a argumentat care temeiuri au stat la baza acordării zilelor reduse, sau instanța nu a luat în calcul infracțiunea pentru care execută pedeapsa și anume pentru infracțiuni grave care a fost săvârșită cu intenție pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 12 ani inclusiv prevăzut de art. 16 alin.(4) CP.

Ca urma, reieșind din gravitatea infracțiunii, în cazul în care instanța a constatat condiții precare, urma să fie aplicată o altă formulă de calcul.

Accentuează faptul că, deși remediul național de constatare a condițiilor de detenție a fost implementat din 01 ianuarie 2019, totuși, persoanele care se considerau vătămate în drepturi prin deținerea în condiții contrare art. 3 CEDO până la data intrării în vigoare a remediului respectiv, aveau posibilitatea de a înainta cerere în instanța națională în procedură civilă pentru obținerea despăgubirilor de rigoare sau de a înainta cereri către Curtea Europeană a Drepturilor Omului. La caz, însă, condamnata ***** nu a folosit nici un instrument din cele menționate, cererea înaintata a fost una neîntemeiată, nerespectându-se condițiile prevăzute la art. 473[2] alin. (2) Cod procedură penală, prin care condamnată este obligată la înaintarea plângerii să țină cont de datele privind perioada și locul detenției, precum și descrierea detaliată a condițiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului, în pofida faptului că a considerat deținerea sa în Penitenciarul nr. 11 Bălți, una în condiții precare ce contravin art. 3 CEDO, însă în plângerea înaintată condamnata nu descrie deloc detaliat condițiile de detenție, din care considerente aceasta urma să

fie respinsă ca inadmisibilă.

Mai mult, în cadrul ședinței de judecată, reprezentantul penitenciarului, s-a expus asupra faptului că plângerea condamnatei ***** nu corespunde prevederilor art. 473^2 alin. (2) CPP, solicitând instanței de a-i acorda termen condamnatei, conform art. 473^2 alin.(2^1), pentru a o obliga să înlăture neajunsurile depistate, însă acest fapt a fost ignorat.

4. Colegiul penal, ținând cont de faptul că speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziției generale din art. 447 alin.1, 2 Cod de procedură penală, a procedat la examinarea cauzei fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe.

5. *Analizând şi apreciind motivele invocate în recurs, în cumul cu materialele cauzei penale şi prevederile legale pertinente, Colegiul penal conchide că recursul declarat este nefondat şi pasibil de a fi respins, din următoarele considerente.*

Conform art. 437 alin.(1), pct. 4) din Codul de procedură penală, *pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.*

Potrivit art. 448 alin.(1) din Codul de procedură penală, *judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs. Instanţa de recurs este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.*

În conformitate art.449 din Codul de procedură penală, *judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1)* ***respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă: a) recursul este nefondat;*** *b) recursul este depus peste termen; c) recursul este inadmisibil; 2) admite recursul, casînd hotărîrea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: a) dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod; b) rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dacă prin aceasta nu se agravează situaţia inculpatului; c) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare; d) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanţa de recurs. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător. Trimiterea la rejudecare a cauzei poate fi dispusă o singură dată. În cazul în care după rejudecarea cauzei eroarea judiciară nu a fost corectată de instanţa de fond, instanţa de recurs înlătură omisiunile la judecarea recursului.*

Conform art.469 alin. (1) din Codul de procedură penală, *la executarea*

pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, şi anume: 1) liberarea condiţionată de pedeapsă înainte de termen (art.91 din Codul penal); 2) înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă (art.92 din Codul penal); 3) liberarea de la executarea pedepsei penale a persoanelor grav bolnave (art.95 din Codul penal); 4) amînarea executării pedepsei pentru femeile gravide şi persoanele care au copii în vîrstă de pînă la 8 ani (art.96 din Codul penal), anularea amînării executării pedepsei de către acestea, liberarea lor de pedeapsă, înlocuirea pedepsei sau trimiterea pentru executare a pedepsei neexecutate; 5) reabilitarea judecătorească (art.112 din Codul penal); 6) schimbarea categoriei penitenciarului (art.72 din Codul penal); 7) înlocuirea amenzii cu muncă neremunerată în folosul comunităţii sau închisoare (art.64 din Codul penal); 8) înlocuirea muncii neremunerate în folosul comunităţii cu închisoare (art.67 din Codul penal); 9) anularea condamnării cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei sau, după caz, a liberării condiţionate de pedeapsă înainte de termen, cu trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei neexecutate (art.90 şi 91 din Codul penal); 9[1]) anularea condamnării cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei şi stingerea antecedentelor penale; 10) căutarea persoanelor condamnate care se ascund de organele care pun în executare pedeapsa; 11) executarea sentinţei în cazul existenţei altor hotărîri neexecutate, dacă aceasta nu a fost soluţionată la adoptarea ultimei hotărîri; 12) computarea arestării preventive sau a arestării la domiciliu, dacă aceasta nu a fost soluţionată la adoptarea hotărîrii de condamnare; 13) prelungirea, schimbarea sau încetarea aplicării măsurii de constrîngere cu caracter medical alienaţilor (art.101 din Codul penal); 13[1]) internarea forţată într-o instituţie ftiziopneumologică (art.96[1] din Codul penal); 14) liberarea de pedeapsă sau uşurarea pedepsei în temeiul adoptării unei legi care are efect retroactiv ori ameliorarea, în alt mod, a situaţiei (art.10 şi 101 din Codul penal), precum şi excluderii din hotărîrea de condamnare a unor capete de acuzare dacă persoana condamnată a fost extrădată; 15) liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare); 16) liberarea de executare a pedepsei în legătură cu expirarea termenelor de prescripţie ale executării sentinţei de condamnare (art.97 din Codul penal); 17) explicarea suspiciunilor sau neclarităţilor care apar la punerea în executare a pedepselor; ***17[1]) constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor;*** *17[2]) anularea condamnării în baza acordului de cooperare ca urmare a neexecutării condiţiilor stabilite în acordul de cooperare, cu trimiterea condamnatului pentru executarea pedepsei stabilite; 18) alte chestiuni prevăzute de lege care apar în procesul executării pedepselor de către condamnaţi.*

6. Din materialele cauzei urmează că ***** Andrei a fost condamnată prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 09.08.2023 în baza art. art. 201/1 alin.

(1) lit. a), 201/1 alin. 1 lit. a), 2171 alin. (3) lit. e) și f), 320/1, 186 alin. (2) lit. d) (două episoade) Cod penal, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, i s-a stabilit definitiv pedeapsa de 4 ani închisoare iar prin aplicarea prevederilor art. 85 Cod penal, prin cumul parțial al sentințelor, s-a adăugat parțial la pedeapsa aplicată prin noua sentință, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința judecătoriei Bălți sediul Central din 14.10.2021 și a încheierii Judecătoriei Bălți Sediul Central din 16.03.2023, privind anularea condamnării condiționate a executării pedepsei, și s-a stabilit definitiv lui ***** pedeapsa cu închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei. Termenul executării pedepsei urmând a fi calculat din data adoptării sentinței 09.08.2023.

Ulterior, prin decizia Curţii de Apel Bălți din 21.11.2024, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Rusu Lucia în interesul inculpatei ***** fiind menținută sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 09.08.2023 fără modificări.

Potrivit procesului verbal de reținere, ***** a fost reținută la 06 august 2023, aceasta aflându-se în detenţie în Penitenciarul nr. 11 Bălți din 07.08.2023 până la 04.12.2023.

7. Colegiul penal reține că condamnata în plângerea sa a solicitat constatarea condițiilor de detenție precare din Penitenciarul nr. 11 – Bălți și astfel, reieșind din Raportul prezentat de instituția penitenciară și din materialele cauzei, ***** a fost deținută în Penitenciarul nr. 11 – Bălți în perioada 07.08.2023 până la 04.12.2023.

Din conținutul raportului instituției penitenciare mai rezultă că condiţiile de detenţie din Penitenciarul nr. 11 – Bălți, în perioada aflării lui ***** în penitenciarul vizat, au corespuns minimului necesar.

Așadar, cu referire la condițiile de detenție ale condamnatei din Penitenciarul nr. 11 – Bălți, se reține că potrivit raportului prezentat de instituția penitenciară condamnata a fost deţinută în Penitenciarul nr. 11 - Bălţi, în celula nr. 55, în perioada de timp cuprinsă între 07.08.2023-04.12.2023, cu suprafaţa totală a spaţiului de detenţie de 15,88 m^2, unde blocul sanitar constituie 1,27 m^2, fiind amplasat la intrare în partea stângă a celulei, pereţii acestuia fiind ridicaţi până la tavan, dotat cu ventilare artificială şi cu uşă. Dimensiunea geamului: l,20x0,99m. Cifra deţinutelor a variat între 2 şi 3 persoane; Celulele corespund condiţiilor de detenţie şi sunt amenajate conform prevederilor anexei nr.22, 23 a Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, ce prevede lista obiectelor cu inventar din dotarea celulelor din blocul de regim. Iluminarea în celule este asigurată natural prin intermediul geamurilor, precum şi artificial prin intermediul instalaţiilor electrice dotate cu becuri puterea cărora este de 100W. Celulele sunt dotate cu prize la tensiunea 220W, cu aparate de protecţie pentru luminarea sarcinii conectate instalate în afara încăperilor date. Aerisirea în celule este asigurată prin intermediul geamurilor din celule care sînt utilate cu deschiderea în două părţi şi

oberliht.

Apa potabilă este asigurată în permanenţă de ÎM Regia Apă-Canal m. Bălţi. Accesul la apa potabilă este de 24 ore, în fiecare celulă persist lavoar cu robinet. Potrivit prevederilor pct. 466 a Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, celulele sunt conectate la sistemul centralizat de canalizare şi încălzire sezonieră asigurate de SA CET-Nord ***** şi pe perioada toamnă iarnă temperatura aerului în spaţiile de locuit nu este mai mică de 180C. Celulele de locuit sunt amenajate cu vas pentru closet de pardoseală şi lavoar care este despărţit de restul celulei. Conform art. 242^1 pct.5) şi 12) Cod de executare, condamnaţii au obligaţia să respecte regulile sanitaroigienice şi anume: regulile de igienă individuală şi colectivă în camera de deţinere, respectarea indicaţiilor medicului, precum menţinerea curăţeniei în încăperile de detenţie de serviciu, la locul de muncă, aranjarea patului conform modelului stabilit după deşteptare şi efectuarea curăţeniei în camera de detenţie. Deci se poate concluziona că efectuarea, menţinerea şi respectarea curăţeniei în încăperile de detenţie este o obligaţie imperativă a deţinutului care se deţine în această încăpere.

Pe perioada detenţiei în Penitenciarul nr. 11 - Bălţi, persoana vizată a fost asiguraţă cu toate produsele de igienă: săpun de toaletă, săpun de rufe, hârtie igienică, aparat de ras, periuţă şi pastă de dinţi, care sînt repartizate conform normelor stabilite în Hotărârea de Guvern nr. 609/2006, privind aprobarea normelor minime de alimentare zilnică a deţinuţilor şi de eliberare a detergenţilor, în baza anexei nr.7.

Referitor la starea sanitaro-igienică, remarcă şi faptul că, anual sunt încheiate contracte de prestare a serviciilor de deratizare şi dezinsecţie, cu agenţi economici de profil, care prestează serviciile respective periodic şi la necesitate. Spălarea lenjeriei de pat se face săptămânal, conform registrului şi graficului stabilit în spălătoria penitenciarului. Totodată spălătoria este dotată cu o maşină de spălat pentru 27 kg de rufe, o maşină de spălat pentru 20 kg de rufe, o maşină de spălat pentru 18 kg de rufe şi o centrifugă pentru uscare a hainelor cu capacitatea de 100 kg. La cerinţa deţinuţilor hainele spălate sunt puse la uscat în locul special amenajat pentru uscarea hainelor. Pentru deţinuţi baia se petrece nu mai puţin de o dată pe săptămână conform graficului stabilit, a temperaturi admisibile, în strictă conformitate cu prevederile Statutului executării pedepsei de către condamnaţi. ***** - Bălţi, este cu statut de izolator de urmărire penală de tip celulă, din acest motiv nu dispune de locuri special amenajate pentru fumători, însă, dispune de 3 celule care sînt destinate pentru nefumători şi la cererea acestora sînt amplasaţi în ele. Totodată pentru deţinuţii din sectorul de deservire gospodărească, care au deplasare liberă pe teritoriu penitenciarului precum şi pentru cei antrenaţi la munci neremunerate, conform art. 234 Cod de executare, au fost create şi amenajate două fumuare la aer liber.

Pe parcursul întregii perioade de detenţie în Penitenciarul nr. 11 - Bălţi, persoana vizată a beneficiat de un regim alimentar, care este în strict conformitate cu Ordinul MJ nr. 512 din 26.12.2007 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea alimentaţiei deţinuţilor în penitenciare.

În procesul de preparare a hranei în cantina instituţiei asortimentul şi cantitatea produselor folosite la alimentaţia deţinuţilor sunt stabilite conform Hotărârii de Guvern cu nr. 609/2006 privind aprobarea normelor minime de alimentare zilnică a deţinuţilor. Hrana caldă este distribuită de trei ori pe zi conform meniului cu respectarea normelor minime-generale de alimentare zilnică a deţinuţilor. Meniul este diversificat şi se întocmeşte o dată pe săptămână. Calitatea pregătirii bucatelor la cantina instituţiei este verificată permanent de către colaboratorul serviciului medical al penitenciarului, ofiţerul de Serviciu şi şeful de cantină. Rezultatele acestei verificări sunt indicate în „Registrul de evidenţă a controlului asupra calităţii de preparare a hranei", Cantina penitenciarului este dotată cu patru frigidere pentru păstrarea produselor din came, peşte, ş.a. Pentru prepararea hranei se folosesc 2 cazane electrice cu volumul de 250L, 2 cazane electrice cu volumul de 150L şi 2 tigăi electrice cu volumul de 200L. Cantina Penitenciarului nr.11- Bălți dispune de Autorizație Sanitar Veterinară de Funcționare, eliberată de Agenția Națională Pentru Siguranța Alimentelor. Excepţii de la regimul alimentar comun se face în baza prescripţiei medicului, pentru deţinuţii cărora li se cuvine o dietă specială şi alimentare suplimentară. În conformitate cu Ordinul MJ nr. 327 din 18.08.2005, ***** - Bălţi are statut de izolator de urmărire penală, ce prevede deţinerea permanentă în celula închisă a deţiniţilor, cu acordarea plimbării zilnice cu o durată nu mai mică de o oră. Pe perioada deţinerii în Penitenciarul nr. 11 - Bălţi, deţinuţilor le este acordată plimbare zilnică în aer liber, în conformitate cu prevederile art. 215 Cod de executare, cu o durată de cel puţin 1 oră pe zi, în locuri special amenajate, conform graficului de plimbări a deţinuţilor.

Administraţia instituţiei asigură accesul deţinuţilor la informaţie precum şi organizează activităţii de reintegrare prin implicarea deţinuţilor în activităţi educative, ocupaţionale, informative-culturale, religioase şi programe de reintegrare socială, ţinînd cont de nevoile şi riscul acestora. În procesul de resocializare deţinuţilor li se acordă asistenţă psiho-socială, cu implicarea angajaţilor penitenciarului, reprezentanţilor societăţii civile, organizaţiilor nonguvemamentale, Biroului de Probaţiune *****, Direcţiei de Ocupare a Forţei de Muncă ş.a.

Biblioteca penitenciarului activiază 6 (şase) zile în săptămână, de la orele 08:00-17:00, astfel ca bibliotecar este angajat un deţinut din sectorul de deservire gospodărească al instituţiei care asigură cu literatura solicitată deţinuţii din penitenciar conform cererii adresate administraţiei penitenciarului de către deţinut.

Din lipsă de spaţiu locativ şi statutul penitenciarului (izolator de urmărire penală cu respectarea strictă a prevederilor art.205 CERM deţinerea separată a condamnaţilor în penitenciar"), încăperea bibliotecii este mică, din acest motiv nu dispun de sală de lectură, literatura solicitată de către bibliotecar este repartizată în celule. La solicitarea cititorului de a-şi alege singur literatura solicitată, de către un colaborator este escortat în bibliotecă unde ultimul îşi alege literatura necesară, după cum urmează: literatură juridică- 187 cărţi, literatură artistică-166 cărţi, literatură religioasă-51 cărţi, altă literatură-139 cărţi. Total cărţi care dispune biblioteca penitenciarului 3706. Literatură juridică actualizată (Cod Penal, Codul de Executare, Codul de Procedură Penală, Codul Civil, Codul de Procedură Civilă, etc. în limba română şi rusă) se înnoiesc permanent prin imprimarea formatului electronic de pe internet site oficiale. La fel la finele fiecărui an instituţia se abonează pentru anul următor (ziare, reviste, Monitorul Oficial în limba rusă şi română, colecţii periodice de carte etc). Activităţile de reintegrare se desfăşoară în clasa de studii, sala de sport, biroul Ofiţerului principal al Secţiei Reintegrare Socială, după caz în sala festivă a penitenciarului. Sala sportivă este amenajată cu masă de tenis şi utilaje pentru antrenamente. Clasa de studii dispune de mese, scaune, aparataj audio-video, proiector cu ecran, televizor şi rechizite de birotică. Secţia Medicală a Penitenciarului nr. 11- Bălţi, activează în baza Autorizaţiei Sanitare de Funţionare cu nr.273, din 18.12.2018, eliberată de Centrul de Sănătate Publică Bălţi precum şi Certificatul de Acreditare cu nr.l050 eliberat la 19.04.2021 de Agenţia Naţională pentru Sănătate Publică a Ministerul Sănătăţii, Muncii şi Protecţiei Sociale. Se menţionează faptul că în conformitate cu Ordinul MJ nr.478 din 15.12.2006, pct.3) din Regulamentul cu privire la modul de asigurarea asistenţei medicale persoanelor deţinute în penitenciar, deţinuţii zilnic sunt verificaţi de către personalul medical cu acordarea ajutorului medical ori de câte ori este nevoie sau la cerere deţinuţilor. Deţinuţii permanent beneficiază în mod gratuit de asistenţă medicală şi de medicamente în volumul stabilit de Programul Unic al Asigurării Obligatorii de Asistenţă Medicală. Secţia medicală este situată pe teritoriul penitenciarului, în care condiţiile sunt satisfăcătoare. Totodată dispune de: cabinet medical al medicului şef, sala de proceduri, cabinet stomatologic, cabinet ginecologic, cabinet roentghenologic şi două birouri de consultaţie a specialiştilor. Cabinetul roentghenologic activează în baza Autorizaţiei Radiologice cu seria: A nr.0989 din 17.05.2021 şi a certificatului de securitate seria: C nr.1968, eliberate de Agenţia Naţională de Reglementare a Activităţilor Nucleare şi Radiologice. Examenul medical al deţinuţilor se efectuiază la fiecare nou sosit în penitenciar şi cel profilactic al deţinuţilor se efectuiază o data la şase luni sau mai des dacă sunt indicaţii Cimentare a medicilor, în condiţii de confidenţialitate şi intimidate. Asistenţa medicală gratuită în instituţiile penitenciare este asigurată în baza Protocoalelor Ionice Naţionale, Ghidurile

clinice şi Standardele medicale, iar dacă starea deţinutului necesită – tratament specializat, acesta poate fi transferat în spitalele publice ale Ministerului Sănătăţii, Muncii şi Protecţiei Sociale. În acest sens de către Administraţia Naţională a Penitenciarelor sunt încheiate contracte cu instituţiile medico-sanitare publice, pentru a acoperi toate serviciile şi tramentele medicale disponibile pentru întreaga comunitate. Totodată şi ***** – Bălți, încheie anual la necesitate contracte de prestare a serviciilor medicale cu Spitalul Clinic Bălți pentru consultaţii la specialiştii de profil îngust, precum şi Centrul Stomatologic mun.Bălţi, Imunotehnomed, Agenţia Naţională pentru Sănătate Publică etc. Astfel, se atestă faptul că pe parcursul perioadei de detenţie, deţinuţii sînt transferaţi atît planificat cît şi în mod de urgenţă în Penitenciarul nr. 16-Pruncul (tip spital) imediat când această necesitate este dictată de starea sa de sănătate, unde beneficiază de tratament, în strictă conformitate cu recomandările medicilor de profil. Totodată deţinuţii sînt transferaţi în caz de urgenţă pentru tratament specializat la Spitalul de Psihiatrie *****.

Astfel, se indică în raport că pe parcursul termenului de executare a pedepsei din partea condamnatei careva plângeri referitoare la condițiile de detenție nu au fost înregistrate.

8. Conform art. 473^2 din Codul de procedură penală, *plîngerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituţia penitenciară în care se deţine condamnatul, după caz, din care a fost eliberat. Plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie menţionate la alin.(1) trebuie să conţină datele privind perioada şi locul detenţiei, precum şi descrierea detaliată a condiţiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului, cu solicitarea de a obliga administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile materiale contestate. La plîngere pot fi anexate explicaţiile altor condamnaţi sau preveniţi, copiile plîngerilor anterioare, adresate administraţiei instituţiei penitenciare sau autorităţilor de supraveghere, şi răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plîngerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentinţa sau încheierea. În cazul în care plângerea depusă nu corespunde cerinţelor prevăzute la alin.(2), judecătorul de instrucţie stabileşte condamnatului un termen rezonabil, dar nu mai mare de 30 de zile, pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă condamnatul îndeplineşte în termen toate cerinţele din încheierea judecătorului de instrucţie, plângerea se consideră depusă la data prezentării iniţiale. În caz contrar, plângerea se declară inadmisibilă.*

Verificarea condiţiilor de admisibilitate se efectuează de judecătorul de instrucţie din oficiu. Plângerea se declară inadmisibilă şi în următoarele cazuri: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la soluţionarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenţia în condiţii contrare art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru aceleaşi perioade; b) există o hotărâre a Curţii Europene a Drepturilor Omului cu privire la soluţionarea chestiunii privind despăgubirea condamnatului pentru detenţia în condiţii contrare art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale pentru aceleaşi perioade; c) plângerea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la alin.(5); d) plângerea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; e) la aceeaşi sau la altă instanţă de judecată se examinează plângerea condamnatului care are ca obiect aceleaşi perioade de detenţie. În acest caz, inadmisibilitatea se declară de instanţa sesizată ultima. Încheierea privind declararea plângerii inadmisibile poate fi atacată cu recurs de către părţi în termen de 10 zile de la data la care au luat cunoştinţă de aceasta. Declararea plângerii inadmisibile în baza temeiurilor prevăzute la alin.(23) lit.a)–c) exclude posibilitatea depunerii repetate a plângerii cu acelaşi obiect. Condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei. În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, în privinţa perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească. Plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatuluise depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie.

Conform art. 473[4] din Codul de procedură penală, *la evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părţi, cît şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu. La evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată ţine cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului, precum şi de perioada în care condamnatul a fost deţinut în condiţiile contestate. În urma constatării faptului că condamnatul a fost deţinut în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, instanţa de judecată obligă administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile precare de detenţie, stabilindu-i un*

termen concret, care nu va depăşi 15 zile, după expirarea căruia instituţia penitenciară informează instanţa de judecată despre executarea încheierii. În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat. În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente. În cazul constatării faptului că condamnatul a fost deţinut în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, instanţa de judecată dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare. În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.4732 alin.(3), persoanele condamnate la detenţie pe viaţă nu pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei, dar pot înainta o acţiune civilă. Reducerea pedepsei sau, după caz, încasarea despăgubirii în valoare bănească, prevăzute la alin.(4) şi (5), se efectuează indiferent de confirmarea sau neconfirmarea vinovăţiei organului care pune în executare sentinţa sau încheierea ori a persoanelor publice din cadrul acestui organ. Dacă nu se constată încălcări ale prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în cadrul executării pedepsei, instanţa de judecată dispune respingerea plîngerii. Încheierea adoptată în condiţiile prezentului articol este executorie imediat, însă poate fi atacată cu recurs la curtea de apel de către părţi, în termen de 15 zile de la data pronunţării, prin intermediul instanţei de fond. În cazul încasării mijloacelor băneşti, încheierea instanţei de judecată se execută în condiţiile prevăzute de Codul de executare. Pedeapsa redusă în condiţiile alin.(4) constituie pedeapsă efectiv executată.

Iar potrivit art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, *în cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se calculează în felul următor: de la una la două zile de reduceri pentru 10 zile de*

detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Prevederile art.473[2] alin.(2)–(2[5]) şi (5), art.473[3] alin.(3) şi art.473[4] alin.(1)–(5[1]) se aplică în mod corespunzător la examinarea plângerii prevenitului sau a apărătorului acestuia împotriva condiţiilor de detenţie.

9. Raportând dispozițiile normelor sus-citate la circumstanțele cauzei care guvernează speța, evaluând soluția judecătorului de instrucție prin prisma pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul penal apreciază concluzia instanței de fond ca fiind una corectă.

Or, după cum s-a stabilit supra, ***** a fost deținută în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioada din 07.08.2023-04.12.2023. Prin urmare, Colegiul penal atestă că, prin plângerea din speță, condamnatul a contestat perioada de detenție în condiții inumane în Penitenciarul nr. 11 Bălți, iar prima instanță întemeiat a admis solicitarea condamnatului privind condițiile de detenție precare în instituția penitenciară, constatând că cererea întrunește condițiile prevăzute de art. 473[2] – 473[4] din Codul de procedură penală.

Colegiul penal ține să menționeze că CtEDO a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Aceasta interzice, în termeni absoluți, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe şi de comportamentul victimei (*cauza Mozer c. Republicii Moldova şi Rusiei, 23 februarie 2016, § 4727; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 20472, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62*). La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ţine cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătății victimei (*cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63*). Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferinţe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferinţă inerent detenţiei şi că având în vedere exigențele detenției, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenţei medicale necesare (*cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94*). Atunci când sunt evaluate condiţiile de detenţie, trebuie luate în consideraţie efectele cumulative ale acestor condiţii, precum şi durata detenţiei (*Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80*).

Contrar criticilor părții recurente, instanța de recurs reține că prima instanță corect a stabilit că condamnata s-a aflat în condiții de detenție contrare prevederilor

art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 11 Bălți*, în perioada 07.08.2023-04.12.2023 ce constituie 119 zile*, dispunând corect reducerea pedepsei în privința condamnatei ***** cu 2 zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție în Penitenciarul nr. 11 Bălți, perioadă în care aceasta a fost deținută în condiții inumane și degradante în instituția penitenciară vizată, prin aplicarea prevederilor art. 473^4 alin.(4) din Codul de procedură penală, astfel încât, din termenul pedepsei stabilite lui ***** *să se reducă cu 22 zile pentru perioada aflării în detenție în Penitenciarul nr. 11 Bălți*. Or, potrivit raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare nr. 7 Rusca, judecătorul de instrucție întemeiat a precizat că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnata pe parcursul detenției sale în penitenciarul vizat, pe perioada de 119 zile, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției şi a atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în instituția penitenciară enunțată.

10. Colegiul penal respinge argumentul recurentului privind netemeinicia plângerii condamnatei împotriva condițiilor precare de detenție și reține în acest sens, că în raportul prezentat de instituția penitenciară se indică că, lui ***** i-a fost acordat minimul de condiții pentru executarea detenției, însă, în susținerea argumentelor date nu au fost prezentate careva probe, astfel încât, în lipsa acestora, care ar fi răsturnat prezumția de încălcare a condițiilor invocate de către condamnat, duc la concluzia că alegațiile din cererea înaintată sunt justificate.

11. Astfel, ținând cont de raportul sus citat Colegiul penal consideră că instanța de fond argumentat a acordat credibilitate argumentelor invocate de condamnată și întemeiat a apreciat că solicitările acesteia privind constatarea aflării sale în Penitenciarul nr. 11 Bălți în condiții inumane și degradante de detenție în perioada din 07.08.2023-04.12.2023 sunt argumentate.

Întru susținerea acestui raționament, Curtea Europeană a explicat că dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului. Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată (cauza A. și alții c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98).

12. De precizat că, în mai multe cauze, Curtea a notat cu îngrijorare repetarea problemelor în privința condițiilor precare de detenție în toate penitenciarele din Republica Moldova. În cauza Kalashnikov c. Rusiei, precum și în cauza Ostrovar c. Moldovei, Curtea a constatat că, supraaglomerarea deja ridică

în sine o chestiune în temeiul articolului 3 al Convenției, în special când ea durează perioade lungi de timp, așa cum se reține în cazul autorului plângerii.

În prezența circumstanțelor sus-enunțate, instanța de recurs statuează asupra temeiniciei încheierii judecătorului primei instanțe, considerente pentru care, recursul declarat de Penitenciarul nr. 7 Rusca, urmează a fi respins ca nefondat.

13. În baza art. art. 448, 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 7 Rusca, *****, împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești sediul Central din 08 noiembrie 2024 și se menține această încheiere fără modificări.

Decizia dată este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: Cecan Silvia

Judecător Pascari Roman

Judecător Roșca Constantin